

каральними санкціями (штрафами, громадськими роботами та ін.) проблему булінгу не може бути вирішено, адже основною метою адміністративної відповідальності є не покарання, а вжиття заходів, що в подальшому виключать або принаймні зменшать рівень вчинення зазначених протиправних діянь, і не останнє місце в їх системі має бути щире вибачення та прийняття його жертвою булінгу (примирення сторін).

1. Закон про булінг: відповідальність за цькування у школі. URL : <https://ldn.org.ua/consultations/zakon-pro-bulinh-vidpovidalnist-za-tskuvannya-u-shkoli>.

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню): Закон України від 18 грудня 2018 року № 2657-VIII. Відомості Верховної Ради. 2019. № 5. Ст.33.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. Додаток до № 51. Ст.1122.

4. Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. URL : <http://reyestr.court.gov.ua>.

Мілка Давид Володимирович

курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності
науковий керівник:

Рижкова Світлана Анатоліївна,
старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИМ АСПЕКТОМ ОПИТУВАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ СПЕЦІАЛЬНИХ КІМНАТ

Проблематика кримінальних правопорушень в Україні є досить актуальною темою сьогодення. Та не є вичерпною тематика насильства, вбивства, свідками, потерпілими, жертвами яких є діти. Найпроблематичнішим є, якщо дитина неповнолітньою. У такому випадку психіка, когнітивні навички, стан дитини є найголовнішим під час опитування слідчим або будь-якою іншою уповноваженою особою. Діти інколи є особливими свідками у кримінальному провадженні, але залежно від того, як вони будуть опитані правоохоронними органами, буде залежати результат, що може вплинути на рішення суду.

Нещодавно було відкрито кризову кімнату в Дніпрі. Перевагою такого

приміщення є проведення слідчих дій без зайвого психологічного травматизму для самої дитини; факти, надані нею, правоохоронні органи можуть використати як доказ у суді.

Обладнання кімнат, спеціально призначених для проведення опитувань дітей, має відповідати положенням міжнародних та регіональних стандартів із питань правосуддя, дружнього до дитини, зокрема у справах, пов'язаних із участю дітей – жертв та свідків злочинів. Подібні кімнати для опитування дітей, які постраждали від сексуального насильства чи стали свідками таких злочинів, використовуються у різних країнах: Німеччині, Польщі, Сполучених Штатах Америки, Естонії, Болгарії тощо. У Німеччині, Естонії та Польщі ці кімнати пофарбовано у блакитний колір, але незалежно від кольору, ці кімнати можуть мати назву – кімнати, дружні до дитини. Наприклад, у м. Тарту (Естонія) таку кімнату 2000-го року було облаштовано у приміщенні служби поліцейських слідчих. Приміщення оформили дитячі психологи та художник Тартуського центру підтримки дітей [1]. Отже, ми бачимо, що такі кімнати існують тривалий час і їх застосування практикується у багатьох країнах, але за статистикою не у всіх країнах вони існують.

Важливо визначити правила комунікації між кризовою кімнатою (кімнатою опитування) і робочою кімнатою для правоохоронних органів та інших фахівців. На практиці використовують два основних методи комунікації. Згідно з першим, фахівець, що веде опитування, під час перерви в розмові виходить до зали спостереження і консультиється з особами, які там знаходяться. Таким чином, він переконується, що не пропустив жодного важливого питання. Решта теж може таким чином передати свої запитання дитині. Але цей метод, що передбачає стукання в двері, виходи та повернення, порушує концентрацію та перебіг розмови. Оптимальне рішення – радіозв'язок між двома кімнатами, причому в залі спостереження знаходиться мікрофон, а фахівець, що веде опитування, надягає на вухо навушник [2]. Цей метод функціонально полегшує роботу фахівців та має позитивні наслідки для якості опитування.

Під час допиту (опитування) дитини – жертви та/або свідка злочину слід врахувати, що, як правило, вона легше, ніж дорослий, піддається навіюванню, схильна до фантазування та швидше втомлюється, стає неуважною. Через те допит (опитування) дитини, особливо малолітньої, не має бути тривалим, необхідні перерви у допиті. Окрім правильно проведеної дитини – жертви та/або свідка злочину, важливою є фіксація цього допиту не тільки в протоколі, а й на відео- та аудіоносіях, із метою подальшого використання таких записів як під час досудового слідства, так і в суді [3]. Із однієї точки зору, опитування малолітніх дітей здається простим, але під час планування та підготовки до бесіди з дитиною дуже важливим є те, щоб фахівець не допустив повторного травмування дитини.

Виходячи із зазначеного вище, опитування неповнолітніх дітей під час

досудового розслідування є досить актуальним на сьогодні, оскільки діти все частіше стають учасниками проваджень у різних ситуаціях, тому фахівцям, які беруть участь у опитуванні малолітніх свідків, запровадження кризової кімнати допоможе дійти до чіткої системи допиту малолітніх та зменшить тиск на них із боку правоохоронних органів.

Також вважаємо за необхідне визначити кваліфікацію працівників, які будуть працювати з дітьми у кризовій кімнаті, адже це є досить важливим фактором у здійсненні опитування, оскільки саме професійність, чіткість та лаконічність фахівців і буде результатом опитуваної особи. Дорослий повинен продемонструвати дитині зацікавленість її долею, дружність, щирість, теплоту та симпатію. У такому разі дитина відчує, що цей дорослий насправді чує та розуміє її думки та почуття.

1. Методичні рекомендації щодо опитування дітей, що стали свідками та/або жертвами насильства, а також вчинили насильство: методичний посібник. Авторі-упоряд.: Д. Пурас, О. Калашник, О. Кочемировська; Т. Цюман; за заг. ред. Т. Цюман. Київ : ФОП Клименко, 2020. 21 с.

2. Алгоритм дій працівників Національної поліції з суб'єктами, які здійснюють заходи щодо захисту дітей, постраждалих від насильства: методичні рекомендації. Дніпро: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 26 с.

3. «Зелені кімнати»: нормативно-правове забезпечення функціонування: науковий посібник. ТОВ «Агентство «Україна», 2012. 15 с.

Могильний Олександр Сергійович
курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань

науковий керівник:

Пісоцька Каріна Олександрівна
викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

УПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ЩОДО ДІТЕЙ ДО СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Слід/маємо зазначити, що запобігання домашньому насильству щодо дітей в Україні врегульовано Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», та обов'язки щодо дотримання/упровадження даного нормативно-правового акту покладені на підрозділи Національної поліції України.